

Persbericht

Luxemburg, 27 oktober 2022

Soepele regels voor “draaideur”-situaties bij EU-agentschappen

De EU-agentschappen moeten hun regels en controles aanscherpen om het risico te minimaliseren dat managers en andere hooggeplaatste personeelsleden die uit dienst treden, in de particuliere sector een baan aanvaarden waardoor zij in een situatie van belangenconflict terecht kunnen komen en de integriteit van de EU-instellingen in gevaar brengen. Dit stelt de Europese Rekenkamer (ERK) in haar jaarverslag over de EU-agentschappen, dat zij vandaag publiceert. Tegelijkertijd bevestigde de financiële waakhond van de EU dat de boekhouding van de agentschappen betrouwbaar was door hun rekeningen over 2021 goed te keuren. De auditors oordeelden ook dat alle 44 agentschappen de inkomsten voor hun activiteiten op bevredigende wijze inden. Voor alle agentschappen op één na was het controleoordeel over de uitgaven ook positief, ondanks aanhoudende aanbestedingsproblemen bij de meeste agentschappen.

“We kunnen opnieuw positieve, goedkeurende controleoordelen afgeven over de rekeningen en ontvangsten van de EU-agentschappen, terwijl hun uitgaven in het algemeen ook in orde zijn”, aldus Rimantas Šadžius, het ERK-lid dat de controle leidde. “Maar de wetgevers en agentschappen moeten onze waarschuwing ter harte nemen en strenger optreden bij potentiële draaideursituaties om belangenconflicten en reputatieschade voor zichzelf en de EU als geheel te voorkomen.”

De EU-regels omvatten zeer weinig verplichtingen voor EU-organen om te monitoren of huidig en voormalig personeel zich houdt aan de vereisten die gelden op het gebied van draaideursituaties. Anderzijds zijn EU-agentschappen — met name die met regelgevende bevoegdheden en banden met het bedrijfsleven — om twee redenen bijzonder gevoelig voor het risico van draaideursituaties: ten eerste werken zij veel met tijdelijk personeel en is het personeelsverloop dus hoog en ten tweede houdt het governance-model van de agentschappen in dat de leden van hun raden van bestuur voor een korte periode benoemd. Het probleem hiermee is dat bestuursleden niet tot het personeel van het agentschap behoren en dat de regels met betrekking tot draaideursituaties daarom niet op hen van toepassing zijn. Volgens de auditors leidt dit tot een juridisch vacuüm en wordt hierdoor slechts een klein deel van de potentiële draaideurgevallen beoordeeld. Bovendien gaan slechts enkele agentschappen bij het behandelen van mogelijke draaideursituaties verder dan de wettelijke minimumvereisten. De meeste monitoren niet eens of huidig en voormalig personeel aan de draaideurvereisten voldoet en vertrouwen in plaats daarvan bijna uitsluitend op zelfrapportage.

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het Jaarverslag 2021 van de Europese Rekenkamer over de EU-agentschappen.

Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

De auditors hebben in verschillende voorgaande verslagen al bestuurskwesties en belangenconflicten bij EU-agentschappen aan de orde gesteld. In dit verslag wordt nogmaals gewezen op bestuurskwesties bij de toezichthoudende agentschappen voor banken, het verzekeringswezen en financiële markten waardoor nationale boven Europese belangen kunnen worden gesteld.

Ook hebben de auditors weer kritiek op de manier waarop de agentschappen goederen en diensten inkopen en roepen zij de agentschappen op om ervoor te zorgen dat zij de beste prijs-kwaliteitverhouding krijgen. Tekortkomingen in openbare aanbestedingen behoren nog steeds tot de belangrijkste redenen waarom de agentschappen niet voldoen aan betalingsregels, en het aantal van dit soort gevallen is onlangs toegenomen. Bij de helft van de agentschappen troffen de auditors contracten aan die tekortkomingen vertoonden. Bij één agentschap — eu-Lisa, dat grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid en veiligheid beheert — ontdekten ze 18,1 miljoen EUR aan foutieve uitgaven die te wijten waren aan kwesties waarop de auditors in het verleden al hadden gewezen. Het agentschap is nu weer gewaarschuwd met een gele kaart in de vorm van een controleoordeel met beperking over zijn betalingen en is verzocht zijn aanbestedings- en contractbeheer te verbeteren.

Uit de controle blijkt dat drie agentschappen in het bijzonder gevolgen ondervinden van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Het Asielagentschap van de EU (EUAA) heeft om meer personeel en geld gevraagd nadat EU-landen die Oekraïense vluchtelingen opvingen om meer bijstand hadden verzocht. De activiteiten van het Agentschap voor het EU-ruimtevaartprogramma (EUSPA) hadden te leiden onder het feit dat Russische Sojoez-draaggraketten niet langer voor zijn Galileo-satellieten konden worden gebruikt. En het agentschap voor de afwikkeling van falende banken (Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad, GAR) kwam tot de conclusie dat de oorlog de kredietrisico's heeft vergroot in verband met de blootstellingen van banken aan tegenpartijen in Rusland, Belarus en Oekraïne en voor leningen aan binnenlandse ondernemingen die het meest zijn blootgesteld aan de gevolgen van de oorlog.

Achtergrondinformatie

EU-agentschappen hebben grote invloed op gebieden die essentieel zijn in het dagelijks leven van Europeanen, zoals gezondheid, veiligheid en justitie. In 2021 gaven zij 13,1 miljard EUR uit de EU-begroting uit om programma's uit te voeren die bijvoorbeeld de Europese Green Deal en onderzoek ondersteunen. Zij hadden 14 130 personeelsleden in dienst (17 % van al het EU-personeel) en hun begroting bedroeg in totaal 4,1 miljard EUR (2,5 % van de totale EU-begroting), de GAR buiten beschouwing gelaten. Frontex voert de lijst aan met meer dan 1 500 personeelsleden en een begroting van 500 miljoen EUR.

Met “draaideursituaties” wordt in EU-context bedoeld op situaties waarin personeelsleden uit dienst treden bij de EU om in de particuliere sector een functie te gaan uitoefenen die verband houdt met hun vorige werkzaamheden. Hierdoor kunnen belangenconflicten ontstaan en het kan ook een risico vormen voor de integriteit van de EU-instellingen omdat waardevolle inside-informatie naar de particuliere sector kan worden overgedragen doordat voormalige ambtenaren lobby-activiteiten zouden kunnen uitoefenen bij hun voormalige collega's, of omdat huidige ambtenaren beïnvloed zouden kunnen worden door de mogelijkheid om elders werk te vinden.

Het volledige jaarverslag over de EU-agentschappen is samen met een samenvattend document, getiteld “*De controle 2021 van EU-agentschappen in het kort*” te vinden op de [website van de ERK](#). Vandaag, donderdag 27 oktober, houden de auditors een online conferentie “Sound financial

management in EU agencies”, die is gericht op het risico van belangenconflicten met betrekking tot aanwervingen waarbij sprake is van draaideursituaties en kwesties in verband met openbare aanbesteding. U kunt deze conferentie [live volgen](#) op YouTube van 9.30 uur tot 12.30 uur.

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — gsm: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — gsm: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — gsm: (+352) 691 553 547